

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/14/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5722200749
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5722200749.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Vladimíra Topoľančíka, v spore žalobcov: v rade 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, XXX XX A., v rade 2/ C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, XXX XX A., v rade 3/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, XXX XX A., toho času bytom A. XXX, XXX XX A., proti žalovaným: v rade 1/ D. E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. G. XXXX/XX, XXX XX A., právne zastúpený: ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o. so sídlom Tolstého 1201/20, 010 01 Žilina, IČO: 36 864 455, v rade 2/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zastúpený: JUDr. Baltazár Mucska, advokát, so sídlom Vajnorská 55, 831 03 Bratislava, v konaní o ochranu osobnosti – náhrada nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného v rade 2/ proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 5C/13/2022-111 zo dňa 27.04.2023, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením vo výroku I. v časti predmetu konania týkajúceho sa žalovaného 2/, p o t v r d z u j e .

Rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením v časti výroku III., ktorým bol žalobcom 1/, 2/, 3/ priznaný voči žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, p o t v r d z u j e .

Rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením vo výroku I. v časti predmetu konania týkajúceho sa žalovaného 1/, v celom výroku II. a v časti výroku III., ktorým bol žalobcom 1/, 2/, 3/ priznaný voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, z o s t á v a n e d o t k n u t ý .

Žalobcom 1/, 2/, 3/ voči žalovanému 2/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovaným v rade 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni v rade 1/ sumu 10.000,- eur, žalobcovi v rade 2/ sumu 10.000,- eur, žalobcovi v rade 3/ sumu 7.500,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého zo žalovaných (výrok I.). Vo zvyšnej časti súd prvej inštancie žalobu žalobcov v rade 1/ až 3/ zamietla (výrok II.). O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že žalobcovia v rade 1/ až 3/ majú nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania voči žalovaným v rade 1/, 2/ v rozsahu 100 %.

1.1 Nárok žalobcov 1/ až 3/ posudzoval súd prvej inštancie v zmysle § 11, § 13 a § 420 Občianskeho zákonníka a podľa § 4 ods. 1, 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

1.2 Podľa súdu prvej inštancie v konaní bolo nesporne zistené, že dňa 01.07.2020 došlo k dopravnej nehode, kedy žalovaný v rade 1/ viedol osobné motorové vozidlo, keď v križovatke odbočoval vľavo a porušil povinnosť dať prednosť v jazde protiidúcemu motocyklu, ktoré v tom čase viedol vodič D. B., v dôsledku čoho došlo ku kolízii uvedených vozidiel, následkom ktorej D. B. dňa XX.XX.XXXX zraneniam podľahol. Ďalej súd prvej inštancie dôvodil, že vodič motorového vozidla D. E. F., t. j. žalovaný v rade 1/, bol uznaný za vinného trestným rozkazom Okresného súdu v Martine sp. zn. 13T/60/2020 zo dňa 30.03.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť 20.04.2021, pričom vodič motorového vozidla, a to žalovaný v rade 1/, mal v čase dopravnej nehody uzatvorenú so žalovaným v rade 2/ poistnú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Súd prvej inštancie v danom smere skúmal pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného v rade 1/, ako aj žalovaného v rade 2/. Konštatoval, že pokiaľ ide

o zodpovednosť žalovaného v rade 1/, táto jednoznačne vyplývala z jeho zodpovednosti za uvedené následky, v dôsledku jeho vlastného protiprávneho konania (§ 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka). Podľa súdu prvej inštancie zodpovednosť žalovaného v rade 1/ za neoprávnený zásah do osobnostnej sféry žalobcov bola zrejماً zo samotnej skutočnosti, že jeho vlastným protiprávnym konaním a v priamej súvislosti s ním, došlo k usmrteniu D. B., blízkej osoby žalobcov, a teda vzniku ich citovej, teda nemateriálnej ujmy, preto žalovaný v rade 1/ bol tak pasívne vecne legitimovaný v konaní. Pokiaľ išlo o pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného v rade 2/, súd prvej inštancie poukázal na rozsudok Krajského súdu Prešov z 26. mája 2015, sp. zn. 20Co/183/2014, v zmysle ktorého „škoda zahŕňa nielen zníženie majetku a ušlý zisk, ale aj nemajetkovú škodu (nemajetkovú ujmu). Bolo potrebné vykladať termín škoda v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) aj ako nemateriálnu škodu na zdraví. Podľa súdu prvej inštancie nemali by byť pochybnosti, že strata života najbližšieho príbuzného bola spojená s negatívnym dopadom v emočnej, citovej, teda nemajetkovej sfére príbuzných a na ich psychické zdravie. Bol plne opodstatnený záver, že

v uvedených situáciách vznikla ujma (škoda) aj v psychickej rovine dotknutých osôb. Podľa súdu prvej inštancie z hľadiska systematiky Občianskeho zákonníka nebolo až tak významné, že náhrada nemajetkovej ujmy za stratu života je upravená v inej časti kódexu (prvá časť druhá hlava) ako náhrada škody (šiesta časť druhá hlava). Povinné poistenie podľa súdu prvej inštancie musí kryť akúkoľvek škodu (ujmu) tak materiálnu, ako nemateriálnu. Podľa súdu prvej inštancie dôležitý bol eurokonformný výklad zákona, aby nebol popretý zmysel a účinok smernice o poistení. Cieľom Smernice Rady 90/232/EHS zo dňa 14.05.1990 bolo zabezpečiť, aby povinné poistenie vozidiel umožňovalo všetkým obetiam nehody spôsobenej vozidlom dosiahnuť odškodnenie za ujmu, ktorú utrpeli. Vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravovali odškodnenie nehôd vyplývajúcich z prevádzky motorových vozidiel, nemohli obráť uvedené ustanovenia o ich potrebný účinok (rozsudok Súdneho dvora C-537/03, body 27 a 28). Ďalej súd prvej inštancie dôvodil, že vychádzajúc zo znenia § 4 ods. 1, 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Zb. v znení neskorších predpisov bolo zrejماً, že poistné krytie zahŕňa škodu na zdraví a náklady pri usmrtení. Bolo potrebné vychádzať z extenzívneho výkladu pojmu škoda, ktorý v sebe nepochybne zahŕňal aj ujmu, keď pod pojem ujma na zdraví patrila akákoľvek ujma aj nemajetková, spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Keďže pojem škoda uvedený v čl. 1 bod 2 prvej smernice nebol presnejšie vymedzený, nič nenaznačovalo, že by sa niektoré druhy škody, akou bola nemajetková ujma, mali vylúčiť z tohto pojmu (bod 58 rozsudku Súdneho dvora EÚ C-22/12)“. Zároveň súd prvej inštancie dal do pozornosti aj rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. marca 2016, sp. zn. 21Co/60/2015, v zmysle ktorého „usmrtenie človeka je vážnym zásahom do súkromia a duševného zdravia blízkych osôb a zakladá právo na náhradu škody na zdraví vo všetkých jej formách vrátane nemajetkovej ujmy s priamym nárokom proti poisťovateľovi“. Potom s poukazom na uvedené súd prvej inštancie konštatoval, že pojmom „náhrada škody, škoda na zdraví“ v ustanoveniach zákona č. 381/2001 Z. z. (§ 4 ods. 1, § 4 ods. 2, § 4 ods. 4 a § 15 ods. 1) a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu, spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby, vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným), za ktorú možno priznať náhradu (zadosťučinenie) peňažnou formou podľa ust. § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, ktorú v širšom ponímaní bolo treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z..

1.3 V prejednávanej veci súd prvej inštancie zohľadnil, že pri dopravnej nehode došlo usmrtením syna žalobcov v rade 1/ a 2/, brata žalobcu v rade 3/ k úplnému znemožneniu naďalej naplňať vzťah ako rodiča a dieťaťa, tak aj súrodenecký vzťah. Z výpovedí žalobcov bolo možné ustáliť, že vzťahy v rodine boli veľmi vrúcne, intenzívne, žalobcovia tvorili plnohodnotne fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými citovými väzbami. Smrť syna a brata žalobcov zasiahla do ich života nečakane a tragicky zásadným spôsobom a nenávratne pretrhla dovtedajšie silné citové väzby. Zo strany žalovaných nebola preukázaná ani spochybňovaná pravdivosť tvrdení žalobcov, týkajúcich sa rodinných vzťahov. Ďalej súd prvej inštancie dôvodil, že ďalšou skutočnosťou, ktorou sa riadil súd pri úvahe, v akej výške bolo možné priznať žalobcom nemajetkovú ujmu, bolo aj to, že podľa druhej a tretej vety § 12 ods. 2 zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov „ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške dvadsaťpäťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. Podľa súdu prvej inštancie ak bola trestným činom spôsobená smrť a bola len jedna pozostalá obeť násilného trestného činu, ktorá bola odkázaná výživou na zomretého, mal nárok na vyplatenie odškodnenia vo výške päťdesiatnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu“. Súd prvej inštancie mal vykonaným dokazovaním preukázané, že silné sociálne, morálne, kultúrne a citové putá, vytvorené v rámci súkromného a rodinného života nebohého D. B. a žalobcov v rade 1/ až 3/ boli takým závažným a neodvratiteľným spôsobom narušené, že nebolo možné uvažovať len o morálnej satisfakcii. Súd prvej inštancie uviedol, že súčasťou práva na súkromie, ako už uviedol aj vyššie, bol aj rodinný život, ktorý zahŕňa vzťahy medzi blízkymi príbuznými, ktorými žalobcovia nepochybne voči nebohému boli, nakoľko išlo o rodičov a brata, pričom strata jedného z členov daného rodinného spoločenstva bola neodčiniteľnou ujmovou postihujúcou všetkých ostatných členov. Ďalej súd prvej inštancie dôvodil, že žalobcovia ako najbližší príbuzní mali s nebohým synom a bratom vytvorený pevný citový vzťah či už s rodičmi, s ktorými sa stretával každý deň, navštevoval ich, pomáhali mu spolu s bratom stavať dom, pomáhal im po každej stránke, či už chodu domácnosti ako aj aj finančnej, s bratom mal rovnako vrúcny vzťah ako s rodičmi, od útleho detstva robili všetko spolu, pomáhali si vzájomne vo všetkom, tieto skutočnosti boli preukázané výpoveďami žalobcov v rade 1/ až 3/. Podľa súdu prvej inštancie smrť syna a brata teda vážnejším spôsobom narušila bežný rodinný a súkromný život medzi žalobcami, najmä pokiaľ išlo o matku nebohého, ktorá užíva antidepresíva a každý deň čaká, že sa jej syn vráti domov, v danom smere bolo tak možné konštatovať, že v dôsledku uvedenej straty čiastočne stratila zmysel života. Súd prvej inštancie s poukazom na uvedené uviedol, že usmrtením syna žalobcov v rade 1/ a 2/ a brata žalobcu v rade 3/ došlo k zásahu do ich osobnostných práv, čím bola narušená celistvosť rodiny, bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky boli trvalé a neodstrániteľné, keď ochudobnenie v citovej oblasti bolo nenapraviteľné. Žalobcovia 1/ a 2/ ako rodičia požadovali priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- eur a žalobca 3/ ako brat vo výške 15.500,- eur. Svoju žalobu odôvodnili tým, že žalovaný zavinením dopravnej nehody, za ktorú bol v trestnom konaní právoplatne uznaný vinným, spôsobil smrť ich syna a brata, ktorý zraneniam v dôsledku dopravnej nehody podľahol. Súd prvej inštancie uviedol, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy, ohľadne výšky danej nemajetkovej ujmy v prípade zásahu do práva na rodinný život je len veľmi ťažko zdôvodňovať konkrétnejšími východiskami a závermi než „odhadom na spravodlivom základe“. Podľa súdu prvej inštancie neoprávnený zásah žalovaného v rade 1/ do emocionálnej sféry žalobcov vyvolaný úmrtím blízkej osoby zakladal právo domáhať sa ochrany ich osobnosti, ako aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výšku súd určil v súlade ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Súd prvej inštancie sa v danom smere zaoberal námietkami vznesenými v priebehu konania tak žalovaným v rade 1/ ako aj žalovaným v rade 2/, pokiaľ išlo o výšku samotnej nemajetkovej ujmy, ktorú si uplatnil každý zo žalobcov a možné spoluzavinenie poškodeného. Z pripojeného súdneho spisu 13T/60/2020, konkrétne z predloženého trestného rozkazu Okresného súdu Martin sp. zn. 13T/60/2020 zo dňa 30.03.2021 mal súd prvej inštancie preukázané, že žalovaný v rade 1/ svojim konaním porušil ust. § 19 ods. 4 a ust. § 137 zákona č. 8/2009 Z. z.. Súd prvej inštancie mal však rovnako preukázané, zo záverov odborného vyjadrenia č. 51/2020, že okrem nesprávnej techniky jazdy vodiča motorového vozidla (žalovaného v rade 1/), bola nesprávnym prvkom v technike jazdy vodiča motocykla (D. B.) rýchlosť jazdy, keďže vodič motocykla jazdil rýchlosťou 90 až 95 km/h, v dôsledku čoho nedokázal odvrátiť vzniknutú kolíziu situáciu vyvolanú nesprávnym odbočovaním vodiča motorového vozidla, t. j. žalovaného v rade 1/. Súd prvej inštancie poukázal tiež na to, že zo záverov odborného vyjadrenia okrem iného vyplynulo, že ak by však vodič motocykla jazdil rýchlosťou do 52 km/h a včas reagoval intenzívnym brzdením, vodič motorového vozidla by stihol odbočiť a k dopravnej nehode by nedošlo.

Technickou príčinou vzniku dopravnej nehody bola predovšetkým nesprávna technika jazdy vodiča motorového vozidla, t. j. žalovaného v rade 1/, ktorý nedostatočne skontroloval situáciu z protismeru a uskutočnil odbočovanie vľavo takým spôsobom, že nedal prednosť v jazde vodičovi motocykla nielen k skutočnej rýchlosti jazdy (90 až 95 km/h) ale ani k rýchlosti 50 km/h, ktorá bola najvyššou dovolenou rýchlosťou v danom úseku. Z uvedeného záveru odborného vyjadrenia bolo tak zrejmé, že vodič motocykla jazdil rýchlosťou vyššou ako bola najvyššia dovolená rýchlosť v danom úseku. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že zo záverov Znaleckého posudku č. 92/2020 vyplynulo, že poškodený mohol mať počas jazdy na motocykli na hlave ochrannú prilbu, táto ale vysoko pravdepodobne bola nevhodne (nekvalitne, nedbalostne) upevnená, pričom v momente priameho zraňujúceho deja – pri pôsobení mechanického násilia charakteru nárazu na podložku, resp. do zraňujúceho pevného predmetu v blízkosti podložky sa isto ochranná prilba na ľavej strane tváre, ľavej bočnej ploche hlavy a na temenej časti hlavy poškodeného nenachádzala. Potom súd prvej inštancie uviedol, že skutočnosť, že oba nároky spočívali na rovnakom konaní, teda rovnakej udalosti vyvolávajúcich zodpovednosť (jednota škodnej udalosti), teda sekundárne poškodený by v rámci svojej reflexnej škody nemal byť postavený do výhodnejšej situácie ako priama obeť. S poukazom na uvedené a na skutočnosť, že neoprávnený zásah bol spôsobený z nedbanlivosti a že aj sám syn a brat žalobcov porušil svoju právnu povinnosť, najmä pokiaľ išlo o prekročenie najvyššej povolenej rýchlosti ako i o vysokopravedobné nevhodné upevnenie ochrannej prilby, súd prvej inštancie prihliadol pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva, a preto žalobcami uplatnený nárok nemajetkovej ujmy primerane znížil. Závažnosť vzniknutej ujmy žalobcov mal súd prvej inštancie preukázanú vzhľadom na príbuzenský vzťah žalobcov, ako najbližších rodinných príslušníkov nebohého, u ktorých bola prítomnosť najintenzívnejších interpersonálnych väzieb na výsostne emocionálnom základe nespochybniteľná, nakoľko tak ako už bolo konštatované v prejednávanej veci, žalobcovia s nebohým tvorili plne fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami, utrpeli citovú ujmu, spočívajúcu v neprijemných pocitoch úzkosti, smútku, šoku zo smrti nebohého. Podľa názoru súdu prvej inštancie žiadna forma morálneho zadosťučinenia v danom prípade nepostačovala k tomu, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na strane žalobcov, ktorých právo na ochranu osobnosti bolo porušené zisteným zásahom s neodstrániteľnými následkami. Účelom finančného zadosťučinenia samozrejme nebolo kompenzovať poškodeným stratu nebohého, účelom bolo do istej miery kompenzovať emocionálne útrapy poškodených - žalobcov, preto za primerané súd prvej inštancie aj s prihliadnutím na okolnosti za ktorých došlo k porušeniu práva, s poukazom na vyššie uvedené považoval priznať náhradu nemajetkovej ujmy nasledovne žalobkyni v rade 1/ sumu 10.000 eur, žalobcov v rade 2/ sumu 10.000,- eur a žalobcovi v rade 3/ sumu 7.500,- eur. Podľa súdu prvej inštancie výška nemajetkovej ujmy stanovená uvedeným spôsobom, zodpovedala všetkým citovaným zákonným ustanoveniam a bola uvedená úvahou súdu na spravodlivom základe. Vo zvyšnej časti súd prvej inštancie žalobu žalobcov zamietol.

1.4 Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z pomeru úspechu a neúspechu strán vo veci, nakoľko žalobcovia v rade 1/ až 3/ boli v konaní úspešní v rozsahu priznaného nároku, ktorého výška závisela od úvahy súdu, preto súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobcom v rade 1/ až 3/ priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého zo žalovaných.

2. Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie žalovaný 2/, ktorý uviedol, že nesúhlasí so závermi prvostupňového súdu, ktoré uviedol v odôvodnení napadaného rozsudku. Odôvodnenie rozsudku považuje za nepresvedčivé, kedy sa v ňom konajúci súd nedokázal vyporiadať so všetkými námietkami žalovaného 2/, nesprávne právne vec posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím prijal nezákonný a právne neudržateľný rozsudok. Odvolateľ má za to, že z vykonaného dokazovania vyplynuli dôvody na výraznejšie zníženie náhrady, ku ktorej podľa jeho názoru konajúci súd nechcel pristúpiť. Namietal, že konajúci súd sa skôr riadil etickými princípmi na úkor právneho hodnotenia veci, čím zásadne narušil rovnosť strán a právo na spravodlivý proces, keď sa konajúci súd sa nedostatočne vysporiadal so skutkovými okolnosťami, a to najmä so spoluzavinením samotného nebohého D. B.. Ďalej žalovaný 2/ namietal, že aj napriek situácii, kedy legislatíva výšku náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých príbuzných obete dopravnej nehody explicitne nerieši ani nelimituje a ponecháva ju výlučne na voľnej úvahe všeobecných súdov, bolo potrebné skúmať kritéria, od ktorých sa následne samotná výška nemajetkovej ujmy mala odvíjať. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určil súd, ale

s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Podľa odvolateľa súd prvej inštancie nedostatočne vyhodnotil zavinenie nebohého, a to najmä ohľadne jeho pričinenia na tragickom následku. Uvádzané spoluzavinenie súviselo so skutočnosťou, že nebohý nemal počas jazdy na motocykli krátko pred nehodou nasadenú ochrannú prilbu, čo vyplynulo zo Znaleckého posudku č. 92/2020 v rámci trestného konania. Nebohý hrubo porušoval dopravné predpisy keď jazdil v obci rýchlosťou 95 km/h čo je takmer dvojnásobne prekročenie maximálnej povolenej rýchlosti v obci. Uvedené skutočnosti na strane nebohého jednoznačne zapríčinili aj tragický následok poistnej udalosti. Ďalej odvolateľ konštatoval, že podľa záverov vyšetrovania, hoci za predpokladu, že by zo strany poškodeného nedošlo opomenúť jeho zákonnú povinnosť používať počas jazdy na hlave riadne upevnenú ochrannú prilbu a súčasne by viedol motocykel najvyššou dovolenou rýchlosťou v danom úseku 50 km/h, nebolo by bývalo došlo k dopravnej nehode s následkom smrti. Poukázal tiež na to, že skutočnosť, že ochranná prilba dokáže

u motocyklistu v prípade nehody pri ktorej dôjde k nárazu hlavy do prekážky, jednoznačne zvrátiť tragické následky, vo väčšine prípadov bola všeobecné známa a nesporná, preto bola táto povinnosť ukotvená aj v zákone. Odvolateľ tiež poukázal na to, že v konaní boli navrhované znalecké posudky na preukázanie podstatných okolností pre rozhodnutie v danej veci, a taktiež aj na zistenie miery spoluzavinenia nebohého, miera zavinenia bola podľa jeho názoru podstatnou skutočnosťou, nakoľko nebolo sporné, že nehoda ako aj jej tragický následok boli zavinené aj konaním nebohého. Súd prvej inštancie však uvedené podstatné dôkazy odmietol vykonať. Ďalej odvolateľ namietal, že súd prvej inštancie sa vo svojom rozsudku zo dňa 27.04.2023 odklonil od ustálenej súdnej praxe Okresného súdu Martin, keď priznal žalobcom neprimeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy bez náležitého zdôvodnenia tohto odklonu. Konajúci súd síce konštatoval spoluzavinenie nebohého a tým zdôvodňoval zníženie priznaného nároku, no má za to, že Okresný súd Martin v obdobných prípadoch priznával žalobcom aj nižšiu čiastku v prípadoch, keď nedošlo k tragickým následkom, ktoré zapríčinil, alebo aspoň čiastočne zapríčinil nebohý. Podľa žalovaného žalobcovia si môžu uplatniť v zásade akúkoľvek výšku, avšak musia svoj nárok dôsledne odôvodniť a preukázať, keďže nárok žalobcov sa odvíjal od vzťahu s nebohým a od zásahu do uvedeného vzťahu, preto bolo potrebné podrobne skúmať jednotlivé vzťahy a ich intenzitu. Intenzita vzájomných vzťahov sa v rámci rodiny líši a je veľmi individuálna, preto nebolo možné si nárokovať paušálnu sumu na základe stupňa príbuzenstva. Žalovaný tiež poukázal na to, že z tvrdení uvedených v konaní vyplynulo, že vzťah medzi žalobcami a nebohým bol štandardným vzťahom v rodine, kedy sa plnoletý potomok osamostatní a vedie vlastný život. Preto aj priznaná nemajetková ujma mala zohľadniť uvedené skutočnosti a subsumovať aj iné formy zadosťučinenia poskytnutého osobou, ktorá do práv zasiahla. V konaní tvrdený zlý psychický stav žalobcu 1/ a užívanie antidepresív nebol nijakým spôsobom preukázaný, rovnako podľa jeho názoru nebolo preukázané, že by sa jednalo o dlhodobý nepriaznivý dopad na psychický stav žalobcov, ktorý by sa vymykal bežnému posttraumatickému následku pri strate rodinného príslušníka. Z výpovedí a ani z odôvodnenia rozsudku nevyplývalo odôvodnenie výšky priznanej náhrady. Inými slovami, konajúci súd nezohľadnil individuálnosť a špecifiká prípadu. Okrem toho namietal, že konanie má i inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a to nedostatočné a chybné odôvodnenie rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené odvolateľ navrhol, aby odvolací súd napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu voči žalovanému 2/ zamietla a priznáva mu nárok na náhradu trov prvostupňového ako aj odvolacieho konania.

3. K podanému odvolaniu sa vyjadrili žalobcovia, ktorí uviedli, že s tvrdeniami uvedenými v odvolaní nesúhlasia a navrhujú, aby odvolací súd odvolanie zamietol. Podľa žalobcov okresný súd vo veci úplne zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil, preto navrhli, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

4. V replike sa žalovaný 2/ vyjadril tak, že trvá na závere, že odôvodnenie rozsudku považuje za nepresvedčivé, kedy sa v ňom konajúci súd nedokázal vyporiadať so všetkými námietkami žalovaného 2/. Konajúci súd nesprávne právne vec posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím prijal nezákonný a právne neudržateľný rozsudok. Odvolateľ tiež uviedol, že má za to, že z vykonaného dokazovania vyplynuli dôvody na výraznejšie zníženie náhrady, ku ktorej podľa nášho názoru konajúci súd nechcel pristúpiť. Konajúci súd sa skôr riadil etickými princípmi na úkor právneho hodnotenia veci, čím zásadne narušil rovnosť strán a právo na spravodlivý proces, pričom sa nedostatočne vysporiadal so skutkovými okolnosťami, a to najmä so spoluzavinením samotného nebohého D. B., ktorý v obci s maximálnou povolenou rýchlosťou 50 km/h jazdil

rýchlosťou takmer dvojnásobne výšou 90-95 km/h. Konajúci súd nesprávne právne vyhodnotil použitie povinných ochranných prostriedkov pri vedení jednostopového motorového vozidla, čo malo zásadný vplyv na napádaný rozsudok. Opätovne navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a priznal mu nárok na náhradu trov prvoinštančného konania a trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

5. Žalovaný 1/ sa vyjadril k odvolaniu žalovaného 2/ a následným vyjadreniam tak, že sa stotožňuje záverom napadnutého rozhodnutia a právnym posúdením veci zo strany prvostupňového súdu, keď s poukazom na spoluzavinenie poškodeného priznal každému zo žalobcov náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 50 % z uplatnenej sumy. Napadnuté rozhodnutie preto považuje za vecne správne, má za to, že súd sa dôsledne vysporiadal s predmetom konania, nevidel dôvod na jeho zrušenie alebo zmenu a navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne.

6. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), následne preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania žalovaného 2/ v rozsahu danom § 379 CSP a § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnutý rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výroku I., v časti predmetu konania týkajúceho sa žalovaného 2/ a v časti výroku III., ktorým bol žalobcom 1/, 2/, 3/ priznaný voči žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil. Rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením vo výroku I. v časti predmetu konania týkajúceho sa žalovaného 1/, v celom výroku II. a v časti výroku III., ktorým bol žalobcom 1/, 2/, 3/ priznaný voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ponechal nedotknutý, nakoľko nebol predmetom odvolacieho konania.

7. Rozsudok súdu prvej inštancie bol odvolaním napadnutý z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t. j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, pričom súčasne namietal, že v kontexte priznanej výšky nemajetkovej ujmy je rozhodnutie súdu prvej inštancie nedostatočne odôvodnené a arbitrárne, čo za splnenia kvalifikovaných podmienok zakladá odvolací dôvod prezumovaný § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t. j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust.

§ 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie dôsledne uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal výsledky vykonaného dokazovania, riadne citoval právne predpisy, ktoré na prejednávany prípad aplikoval a z nich vyvodil svoje právne závery, ktoré riadne vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal. Jeho rozhodnutie tak nemožno považovať za také, ktoré by bolo v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Pri výklade aplikácie právnych predpisov sa súd prvej inštancie neodchýlil od znenia príslušných ustanovení, nepoprel ich účel ani podstatu, a preto rozhodnutie odvolací súd považoval za ústavne konformné. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

9. Krajský súd vo všeobecnosti zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

10. Východiskovo je zo strany odvolacieho súdu nevyhnutné poukázať na principiálnu zodpovednosť odvolateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania a súvisiacu viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP). Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd nemôže v sporovom/kontradiktórnom konaní nahrádzať nevyhnutnú procesnú aktivitu odvolateľa a formulovať namiesto neho odvolacie dôvody, resp. preskúmavať rozhodnutie na základe iných než stranou sporu v odvolaní vznesených námietok.

11. Pre zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza:

12. Žalovaný 2/ v odvolaní namieta, že z vykonaného dokazovania vyplynuli dôkazy na výraznejšie zníženie náhrady nemajetkovej ujmy, ku ktorej súd prvej inštancie nechcel pristúpiť a skôr sa riadil etickými princípmi na úkor právneho hodnotenia veci. Vo vzťahu k uvedenej odvolacej námietke odvolací súd východiskovo považoval za potrebné vyjadriť sa k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, tak ako ju prezumuje zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 381/2001 Z. z.“). Účelom uvedeného zákona je poskytnutie právnej ochrany poškodeného škodovými následkami zapríčinenými motorovým vozidlom škodcu. Právnu ochranu poškodeného zákon zabezpečuje jednak tým, že poškodenému priznáva právo na náhradu škody priamo proti poistiteľovi, s ktorým škodca uzavrel poistnú zmluvu a jednak tým, že v rámci združenia zodpovednostných poistiteľov zakladá vznik poistného garančného fondu, z ktorého sa odškodňujú obeť dopravných nehôd, ktorým škodu spôsobilo nepoistené alebo neznáme motorové vozidlo. Účelom povinného zmluvného poistenia je teda zabezpečiť čo najväčšie zmiernenie príkorí poškodeného, ktoré mu vznikli v súvislosti so škodovou udalosťou spôsobenou prevádzkovateľom motorového vozidla, a to vo sfére materiálnej ako aj nemateriálnej ujmy. Na uvedené nadväzuje ust. § 4 ods. 2 a ods. 3 zákona č. 381/2001 Z. z., ktoré upravuje právo poisteného (škodcu), aby poisťovateľ z poistenia zodpovednosti za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody, prípadne nemajetkovej ujmy. V kontexte uvedeného odvolací súd poukazuje na to, že v bežnom živote nie je ničím neobvyklým, že škodca vzhľadom na výšku škody spôsobenej poškodenému prevádzkou motorového vozidla nemá dostatok finančných prostriedkov na úhradu tejto škody. Práve na tento účel, aby nárok poškodeného bol reálne vymožiteľný, slúži povinné zmluvné poistenie prevádzkovateľa motorového vozidla a v neposlednom rade priamy nárok poškodeného voči poisťovateľovi škodcu, tak ako ho prezumuje § 15 zákona č. 381/2001 Z.z..

13. Námietku odvolateľa spočívajúcu v tom, že súd prvej inštancie nedostatočne vyhodnotil zavinenie zosnulého D. B., a to jeho pričinenia na tragickom následku, keď uvádzané spoluzavinenie súviselo so skutočnosťou, že zosnulý nemal počas jazdy na motocykli krátko pred nehodou nasadenú ochrannú prilbu a porušoval dopravné predpisy tým, že jazdil v obci rýchlosťou 95 km/hod., vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú. V súvislosti s touto námietkou odvolací súd poukazuje na bod 16. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, kde súd prvej inštancie zodpovedajúcim spôsobom popísal východiská, z ktorých vychádzal pri zohľadnení miery spoluzavinenia zosnulého podľa § 441 Občianskeho zákonníka, a tieto následne vyčerpávajúcym spôsobom vyhodnotil, pričom odvolací súd sa s týmito závermi súdu prvej inštancie stotožnil, a preto ich nepovažoval za potrebné opakovať. Odvolací súd sa teda stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že neoprávnený zásah bol spôsobený z nedbanlivosti a že aj syn a brat žalobcov porušil právnu povinnosť, najmä pokiaľ ide o prekročenie najvyššej povolenej rýchlosti, ako i o vysoko pravdepodobné nevhodné upevnenie ochrannej prilby, pričom súd prvej inštancie správne prihliadol na uvedené skutočnosti pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy, keď žalobcami uplatnený nárok znížil o 50 %, čo zodpovedá 50 % miere spoluzavinenia zosnulého D. B..

14. Neobstojí námietka žalovaného 2/ týkajúca sa tej skutočnosti, že v konaní boli navrhované znalecké posudky na preukázanie podstatných okolností pre rozhodnutie danej veci, ako aj ohľadne zistenia miery spoluzavinenia zosnulého, keďže miera spoluzavinenia bola podstatná skutočnosť, nakoľko nebolo sporné, že nehoda aj jej následok boli zavinené aj jeho konaním, pričom súd uvedené dôkazy odmietol vykonať. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie síce upustil od vykonania navrhovaných dôkazov stranou žalovaných s tým, že z hľadiska dokazovania predmetných skutočností je postačujúce vykonanie dokazovania oboznámením predmetného trestného spisu Okresného súdu Martin vedeného pod sp. zn. 13T/60/2020 (ako listinného dôkazu), a to najmä odborného vyjadrenia č. 50/2020 ako listinného dôkazu a Znaleckého posudku č. 92/2020, taktiež ako listinného dôkazu.

Podľa názoru krajského súdu uvedeným postupom súdu prvej inštancie nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces, keďže je len na súde prvej inštancie, ktorý dôkaz vykoná a ktorý nie, pričom každý dôkaz vyhodnotí jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti. Navyše je potrebné konštatovať, že žalovaný 2/ v rámci podaného odvolania vykonanie uvedených dôkazov ani nenavrhol.

15. Pokiaľ ide o námietku žalovaného týkajúcu sa tej skutočnosti, že si žalobcovia môžu uplatniť v zásade akúkoľvek výšku nemajetkovej ujmy, avšak svoje nároky musia náležite odôvodniť a preukázať, čo v danom prípade podľa žalovaného 2/ naplnené nebolo, keďže bolo potrebné skúmať intenzitu jednotlivých vzťahov odvodených od ich vzťahu so zosnulým a od zásahu do uvedeného vzťahu, vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú. V tejto súvislosti krajský súd konštatuje, že súd prvej inštancie relevantným spôsobom odôvodnil, ako žalobcovia 1/ až 3/ svojimi výpoveďami preukázali intenzívny zásah do ich osobnostných práv, ktoré odôvodňujú výšku priznanej nemajetkovej ujmy voči tomu ktorému žalobcovi. Zároveň odvolací súd ohľadne tejto námietky poukazuje na body 15. a 16. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý zodpovedajúcim spôsobom popísal východiská, z ktorých vychádzal pri určení výšky nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalobcom, a tieto následne vyčerpávajúcim spôsobom vyhodnotil, pričom odvolací súd sa s týmito závermi súdu prvej inštancie v celom rozsahu stotožňuje a zároveň naň odkazuje. Súd prvej inštancie, ako už bolo uvedené, individuálne posúdil skutočnosti relevantné pre určenie výšky nemajetkovej ujmy. Odvolací súd zdôrazňuje, že žalobcovia 1/, 2/ ako rodičia zosnulého D. B. a žalobca 3/ ako súrodenec žalovaného 2/ tvorili plnohodnotne fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými citovými väzbami. Žalobcovia 1/ a 2/ mali ako najbližší príbuzní so zosnulým synom vytvorený pevný citový vzťah, keďže sa stretávali každý deň, navštevoval ich, vzájomne si pomáhali, pričom rodičia s bratom zosnulému pomáhali po každej stránke, taktiež zosnulý im pomáhal či už pri chode domácnosti, ako aj finančnou pomocou. Rodičia ako žalobcovia 1/ a 2/ spolu s bratom ako žalobcom 3/ pomáhali zosnulému stavať rodinný dom v obci. Žalobca 1/ tiež uviedol, že syn u nich riadne býval, aj keď posledné dva roky to nebolo na 100 %, keďže mal maloleté dieťa a partnerku, napriek tomu bol v podstate ich súčasťou. Ich zosnulý syn taktiež prispieval na chod domácnosti, stravu a energetickú spotrebu. Z uvedeného je zrejmé, že hoci zosnulý D. B. mal priateľku a maloleté dieťa, jeho citové väzby vo vzťahu k žalobcom 1/ a 2/ neboli podstatne „oslabené“, prípadne dané do ústrania citovými väzbami k (iným pre neho) bližším osobám, čo vyplynulo aj z výpovedí samotných žalobcov. Pokiaľ ide o žalobcu 3/, tento mal so zosnulým bratom vrúcny vzťah, vo všetkom si pomáhali, od detstva robili všetko spolu, pomáhali svojim rodičom, dobre spolu vychádzali, pričom žalobca 3/ pomáhal zosnulému bratovi aj so stavbou rodinného domu. Podľa žalobcu 3/ stratil v osobe zosnulého brata najbližšieho kamaráta, priateľa, človeka, s ktorým prežil detstvo, na ktorého sa mohol spoľahnúť, ku ktorému mohol prísť s akýmkoľvek problémom, poradiť, potešiť sa. Z uvedeného je zrejmé, že zosnulý D. B. tvoril najmä so žalobcami 1/, 2/ prakticky ucelenú sociálnu jednotku s komplexnými emocionálnymi aj sociálnymi väzbami, čo – tak vyplynulo z výpovedí samotných žalobcov a odzrkadľovalo sa to v každodennom živote tejto rodiny. Možno dať za pravdu žalobcom 1/, 2/, že dosah úmrtia zosnulého ich zasiahol nielen po emocionálnej stránke, ale do určitej miery aj po sociálnej stránke, keď zdieľal s nimi aj spoločnú domácnosť, na ktorej sa nepochybne podieľal osobnostne aj materiálne. Obdobne tak možno dať za pravdu žalobcovi 3/, že strata zosnulého brata predstavuje pre neho veľmi silný zásah, resp. ujmu, a to v súvislosti tak s emocionálnymi ako aj sociálnymi väzbami. V kontexte uvedeného potom skutočnosti, na ktoré poukazoval žalovaný 2/, a to správanie sa žalovaného 1/ po predmetnej nehode k žalobcom, keď sa žalovaný 1/ týmto ospravedlnil, nebolo takým faktorom, ktorý by bol spôsobilý znížiť rozsah následku smrti zosnulého k žalobcom.

16. V kontexte uvedeného odvolací súd považuje úvahu súdu prvej inštancie a jeho závery ohľadne výšky priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch v konkrétnostiach prejednávanej veci za primeranú, nevybočujúcu z rámca aktuálnej rozhodovacej činnosti súdov, pričom poukazuje aj na tú skutočnosť, že zosnulý D. B. následkom dopravnej nehody zomrel dňa XX.XX.XXXX, v čom je potrebné prihliadať aj na reálnu hodnotu sumy priznanej nemajetkovej ujmy.

17. Odvolací súd súčasne poukazuje na to, že judikatúra súdov Slovenskej republiky sa zaoberala otázkou komparovania výšky náhrady nemajetkovej ujmy s limitmi nemajetkovej ujmy stanovenými pri odškodňovaní obetí úmyselných trestných činov. V čase dopravnej nehody otázku odškodňovania obetí trestných činov upravoval zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý síce upravuje odškodňovanie obetí násilných trestných činov, avšak jedná sa o (paušálne) odškodňovanie zo strany štátu. Vychádza z možnosti odškodnenia pri rozdielnych právnych, ako aj skutkových východiskách, ako je to v prípade náhrady nemajetkovej ujmy prezumovanej § 11 a §

13 Občianskeho zákonníka. Zatiaľ čo koncepcia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch upravená § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka vychádza z úvahy súdu spočívajúcej v posúdení závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, z ktorých k porušeniu práva došlo, koncepcia odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu prezumovaná zákonom č. 274/2017 Z. z. vychádza z exaktne stanoveného rozsahu odškodnenia obetí násilných trestných činov (viď

§ 12 ods. 2 uvedeného zákona) pri maximálnej možnej sume odškodnenia (viď § 13 uvedeného zákona). Akceptovanie argumentácie žalovaného 2/ by malo za následok nepriamu ingerenciu štátu pri určovaní výšky (limitov) nemajetkovej ujmy, keď samotný zákonodarca (tak ako už bolo uvedené) stanovuje podmienky jej priznania a určenia výšky na základe individuálneho posúdenia osobitností toho - ktorého prípadu, a to bez stanovenia osobitných limitov. Nemožno teda vychádzať len z matematického výpočtu stanoveného zákonom č. 274/2017 Z. z. bez vysporiadania sa so zákonnými kritériami majúcimi vplyv na určenie výšky náhrady a v každom prípade je potrebné zohľadniť i atribút primeranosti slúžiaci na dosiahnutie účelu kompenzácie. V tejto súvislosti odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že smrť blízkej osoby predstavuje absolútnu a nenahraditeľnú stratu a pre blízkych traumatizujúcu udalosť s dlhotrvajúcou nemožnosťou vyrovnať sa s ňou. Pretože v prípadoch mimoriadnej súdržnosti rodiny, o aký na základe výsledkov vykonania dokazovania išlo i v prejednávanej veci, nebolo možné túto skutočnosť prehliadať a vychádzať zo „všeobecnej“ komparácie existencie blízkeho rodinného vzťahu medzi žalobcami a pozostalým, s rodinnými vzťahmi medzi obdobnými príbuznými v iných súdmi posudzovaných prípadoch (vo vzťahu k odlišným východiskám pre posúdenie nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravných nehôd a náhrad prislúchajúcich obetiam násilných trestných činov sa v uvedenom zmysle vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 3Cdo/163/2019 zo dňa 10. decembra 2020).

18. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výrokov I. a III. ako vecne správny potvrdil.

19. Odvolací súd súčasne rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a ust. § 396 ods. 1 CSP tak, že žalobcom 1/ až 3/ priznal voči žalovanému 2/, ktorý nebol v odvolacom konaní ani len čiastočne úspešný, keďže rozsudok súdu prvej inštancie odvolací súd v odvolaní napadnutom rozsahu potvrdil, nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

20. O výške trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

21. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)